

2019-08-01
S2019/03299 /SF (delvis)

Socialdepartementet

Inspektionen för socialförsäkringen
Box 1056
405 22 Göteborg

Uppdrag angående uppföljning och utvärdering av förstärkt rehabilitering för återgång i arbete

Regeringens beslut

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) ges i uppdrag att följa upp och utvärdera reformen om förstärkt rehabilitering för återgång i arbete, som trädde i kraft den 1 juli 2018. I uppdraget ingår att följa upp och utvärdera följande åtgärder:

- Arbetsgivares skyldighet att upprätta en plan för återgång i arbete för arbetstagare som varit frånvarande på grund av sjukdom i 30 dagar.
- Det ekonomiska stödet till arbetsgivare genom bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd.
- Försäkringskassans användning av arbetsgivares planer för myndighetens handläggning och uppföljning.
- Arbetsmiljöverkets insatser till följd av de rutiner som utformats i samverkan med Försäkringskassan.

ISF ska följa upp hur reformen efterlevs av arbetsgivare, Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket. ISF ska utvärdera huruvida reformen bidrar till att stärka individens möjligheter till rehabilitering och arbetsgivarens rehabiliteringsansvar och därigenom ökar förutsättningarna för en tidigare återgång i arbete samt bidrar till minskad sjukfrånvaro och kortare sjukperioder. Ett jämställdhetsperspektiv ska beaktas i uppföljningen och utvärderingen.

Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan ska bistå ISF med de uppgifter som behövs för genomförande av uppdraget.

Uppdraget ska delredovisas senast den 30 november 2020 och slutredovisas senast den 30 november 2021. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Den rehabiliteringskedja som infördes i sjukförsäkringen fr.o.m. den 1 juli 2008 ställer ökade krav på individen att ha beredskap för omställning till nya arbetsuppgifter och/eller ny arbetsplats i anslutning till de olika tidpunkterna som anges i Socialförsäkringsbalken (SFB). Regeringen har bedömt att det behövs strukturer som ger den anställde en starkare ställning i rehabiliteringskedjan och att det på arbetsplatserna bör göras omsorgsfulla prövningar av vilka möjligheter som finns för återgång i arbete hos befintlig arbetsgivare. En reform för att åstadkomma en förstärkt rehabilitering för återgång i arbete trädde i kraft den 1 juli 2018 (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:SfU1, rskr. 2017/18:124).

Arbetsgivaren ansvarar för att det vidtas anpassnings- och rehabiliteringsåtgärder på arbetsplatsen för att underlätta för den som är sjukskriven att återgå i arbete. I syfte att stärka individens möjligheter till rehabilitering är arbetsgivare från och med den 1 juli 2018 skyldiga att upprätta en plan för återgång i arbete för arbetstagare som varit frånvarande på grund av sjukdom i 30 dagar, om det kan antas att arbetstagarens arbetsförmåga kommer att vara nedsatt under minst 60 dagar. Det innebär ett förtydligande av arbetsgivarens rehabiliteringsansvar (30 kap. 6 § SFB).

Den lagreglerade skyldigheten för arbetsgivare att planera och genomföra rehabiliteringsåtgärder har kombinerats med ett utökat ekonomiskt stöd för insatser som bidrar till att förebygga sjukfrånvaro och öka sjukskrivna arbetstagares möjligheter att återgå i arbete. Därför har bidraget till arbetsgivare för köp av arbetsplatsnära stöd den 1 juli 2018 genom förordningen (2014:67) om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd utvidgats till att även omfatta bidrag för insatser som består av att utreda, planera, initiera, genomföra och följa upp åtgärder för arbetstagarens återgång i arbete.

Genom arbetsgivares planer bedöms Försäkringskassan kunna få ytterligare information som kan förbättra beslutsunderlagen vid bedömning av rätten till ersättning och rehabiliteringsbehov respektive behovet av samordnade rehabiliteringsinsatser. Det är Försäkringskassan som bedömer när

informationen behövs för den fortsatta handläggningen. Försäkringskassan kan då begära att arbetsgivaren ska komma in med arbetstagarens plan för återgång i arbete (110 kap. 31 § SFB).

För att säkerställa att arbetsgivares planer blir ett reellt verktyg för arbetsgivare och arbetstagare att underlätta och påskynda återgång i arbete har regeringen bedömt att Försäkringskassan bör följa upp inhämtade planer inklusive åtgärder. Regeringen har också gett Försäkringskassan i uppdrag att, inom ramen för sitt lagstadgade samordningsansvar, förstärka arbetet med att ge stöd till sjukskrivna individer för återgång till arbete. De planer arbetsgivarna lämnar in ska myndigheten följa upp för att se till att individen får tillgång till tidiga anpassnings- och rehabiliteringsåtgärder (S2018/00529/SF).

Om planer inklusive åtgärder inte genomförs eller om de är uppenbart kvalitetsmässigt undermåliga bör Försäkringskassan anmäla detta förhållande till Arbetsmiljöverket. Arbetsmiljöverket kan i sin tur utifrån dessa anmälningar bedöma behovet av inspektioner och eventuella sanktioner med stöd av det arbetsmiljörättsliga regelverket. Det åligger Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket att komma överens om den konkreta utformningen av rutiner för detta.

I förarbetena (prop. 2017/18:1, utgiftsområde 10) till denna reform har regeringen betonat att det är angeläget att reformen följs upp och utvärderas.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Pia Fagerström

Kopia till

Finansdepartementet/Enheten för statlig arbetsgivarpolitik

Arbetsmiljöverket

Arbetsgivarverket

Försäkringskassan

Nationell samordnare för en välfungerande sjukskrivningsprocess (S 2018:06)